

TARIFFOPPGJØRET/INNTEKTSPOLITISK SAMARBEID

-uttalelse fra Representantskapet i LO i Oslo 24. februar 2003

Norsk næringsliv, særlig eksportnæringene, er nå inne i en alvorlig krise. Arbeidsløsheten er i ferd med å passere 100.000 og like mange arbeider deltid. Det er ingen utsikter til at denne utviklingen vil stoppe.

Hovedårsaken til denne krisen er en uvetting pengepolitikk utført av Norges Bank etter instruks fra regjeringen. LO i Oslo mener at det var et feilgrep av Storting og Regjering å endre renteforskriften og gi Sentralbanken slike fullmakter den nå har. På den måten har politikerne fraskrevet seg ansvaret og lar Sentralbanken styre landets næringsliv i grøfta.

Det høye rentenivået har gitt den norske valutaen en kunstig høy verdi, noe som har ført til at norsk næringsliv ikke har evne til å hevde seg i forhold til andre lands. Det er dette og ikke det norske lønnsnivået som er hovedårsaken til krisen.

Den inntektspolitiske samarbeidsavtalen som er inngått mellom næringslivets hovedorganisasjoner og regjeringen gir imidlertid inntrykk av at det er lønnsnivået som er hovedproblemet. Denne avtalen ble inngått samtidig som LOs samfunnspolitiske avdeling i et notat klart bekrefter at det er rente- og valutapolitikken som er hovedårsaken til krisen.

Samtidig som det pengepolitiske regimet forårsaker krisen i eksportindustrien, slår virkningene av avreguleringen av energiproduksjon og forsyning ut for fullt. Dette viser at et fritt marked sørger for profitt til eierne og dyrere pris for forbrukerne. LOs medlemmer, og bedrifter som medlemmene er avhengig av, må betale prisen for dette markedet. Det er derfor med stor undring vi opplever avisoppslag som konstaterer at "Kraftbørsen funker – LO forsvarer fritt marked". Vi tar til etterretning at LOs leder i ettertid har korrigert dette. Vi krever at offentlig styring og planlegging igjen må legges til grunn for energipolitikken og at energiloven må endres i samsvar med det. Dette er et av de krav som må ligge til grunn for at det overhode skal være et inntektspolitisk samarbeid.

I denne situasjonen opplever vi også at regjeringen fremmer og får vedtatt lovendringer som svekker arbeidstakernes rettigheter. Det siste eksemplet er overtidsreformen som både vil føre til større press på den enkelte arbeidstaker og forhindre at arbeidsløse blir satt i arbeid. Vi frykter resultatet av flere offentlige utvalg som er i arbeid, blant annet pensjonsreformen og revisjon av arbeidsmiljøloven. Det er derfor betenkelig at et inntektspolitisk samarbeid etableres i en slik situasjon uten at det stilles betingelser som stopper denne utviklingen.

Arbeidsgiverorganisasjonene presser nå på for at forhandlinger om lønns- og arbeidsvilkår i størst mulig grad skal skje lokalt og helst individualiseres. Dette vil rive opp og ødelegge grunnlaget for et rettferdig lønns- og avtalesystem. Et inntektspolitisk samarbeid må derfor også ha som forutsetning at nåværende forhandlings- og avtalesystemer opprettholdes.

Fordeling og utjevning sikres best gjennom sentrale oppgjør. Dette må derfor være en rettesnor for årets og særlig neste års oppgjør.

I erkjennelsen av at det er pengepolitikken som er årsaken til krisen i eksportnæringene og den stigende arbeidsløsheten, ikke lønnsnivået og norske arbeidsmiljøstandarder, vil et nulloppgjør i år forverre arbeidstakernes levevilkår og sende feil signaler til myndighetene. Det vil oppmuntre til å holde fast på det pengepolitiske regime. Tvert i mot må det gjøres klart at forutsetningene for et inntektspolitisk samarbeid er at regjeringen instruerer sentralbanken om å sette ned renta og nedjustere kronkursen. Det er det som skal til for å stoppe nedbyggingen av eksportnæringene og få opp sysselsettingen.